

Richtlijn / info voor ouders

Residentiële jeugdhulp

Inleiding

Niet alle kinderen en jongeren hebben het even makkelijk. Soms stapelen de problemen thuis zich op, of is er met een jongen of meisje zelf iets ernstigs aan de hand. Het kan dan soms beter zijn als zo'n kind of jongere (tijdelijk) ergens anders wordt opgevangen. Overdag, maar ook 's nachts. Dat kan in een pleeggezin, maar ook in een residentiële instelling. Dit is een leef- of behandelgroep waarin kinderen of jongeren¹ samenwonen onder begeleiding van hulpverleners.

Ook uw kind verblijft (tijdelijk) in een residentiële instelling. Voor de hulpverleners die voor uw kind zorgen is de *Richtlijn Residentiële jeugdhulp voor jeugdhulp en jeugdbescherming* opgesteld. Daarin staat hoe hulpverleners samen met u de plaatsing van uw kind zo goed mogelijk kunnen laten verlopen.

We vatten voor u de richtlijn hier kort samen. Dan weet u wat u van hulpverleners in de jeugdhulp mag verwachten. U kunt deze informatie gebruiken als hulpmiddel bij het overleg met een hulpverlener. Wanneer de hulpverlener niet volgens de richtlijn werkt, moet hij of zij aan u kunnen uitleggen waarom dat niet gebeurt.

In de groep

Jongeren die in een instelling wonen, besteden een groot deel van hun tijd in de groep. Dit geldt ook voor uw kind. De richtlijn geeft adviezen hoe hulpverleners uw kind in de groep goed kunnen verzorgen en opvoeden.

Het is belangrijk dat hulpverleners in de groep aandacht geven aan uw kind persoonlijk. Dat zij goed naar uw zoon of dochter luisteren en kijken wat hij of zij kan en nodig heeft. Voor de ontwikkeling van uw kind is het nodig dat hulpverleners in de groep aandacht geven aan wat uw kind goed doet. Ook is het belangrijk dat hulpverleners uw kind helpen met school en huiswerk.

Daarnaast geeft de richtlijn aan hoe hulpverleners in de groep voor een goede sfeer kunnen zorgen. Dit kan door samen met de jongeren afspraken te maken over de regels, en door met ze te praten over de sfeer en het samen leven in een groep. Ook is het belangrijk dat de jongeren leren hoe ze zelf problemen kunnen oplossen.

Meestal is het ook nodig dat uw kind voor zijn of haar problemen behandeling krijgt. In andere richtlijnen wordt beschreven wat hulpverleners dan kunnen doen. Er zijn richtlijnen voor ernstige gedragsproblemen, stemmingsproblemen (onder andere depressie), ADHD, problematische gehechtheid, kindermishandeling en middelengebruik (roken, drugs, alcohol). Als uw kind een van deze problemen heeft, is het goed dat de hulpverlener ook de richtlijn gebruikt die over dat probleem gaat.

Het is belangrijk dat uw kind zich veilig voelt in de groep. Daarom is het nodig dat hulpverleners zichzelf regelmatig de volgende vragen stellen: voelt iedereen zich wel veilig? Welke risico's lopen de jongeren? Hoe staat het met de seksuele veiligheid? Hulpverleners kunnen een antwoord krijgen op deze vragen door goed te kijken naar de risico's die de jongeren lopen en door een veiligheidsplan op te stellen. Ook krijgen hulpverleners het advies altijd in de groep aanwezig te zijn en goed in de gaten te houden wat er in de groep gebeurt. Verder adviseert de richtlijn hulpverleners om ook bij de ouders navraag te doen. Jongeren vertellen namelijk niet altijd aan hulpverleners wat er in de groep gebeurt, maar soms wel aan ouders. Klachten over veiligheid horen hulpverleners altijd serieus te nemen.

¹ Omdat in de residentiële jeugdhulp vooral jongeren zitten (van twaalf tot achttien jaar), spreken we in de rest van deze tekst over jongeren. Waar 'jongeren' staat kan ook 'de jongere' worden gelezen, en omgekeerd.

Samenwerken met ouders

De richtlijn benadrukt dat ouders en hulpverleners samenwerken in de zorg voor uw kind. Voordat uw kind geplaatst wordt, maken hulpverleners samen met u en uw kind een plan waarin staat wat er moet gebeuren om te zorgen dat het beter gaat met u en uw kind. In dit plan staan de volgende onderdelen:

- de doelen van de plaatsing op korte termijn (wat willen u, uw kind en hulpverleners bereiken tijdens het verblijf van uw kind in de instelling?);
- de doelen op de lange termijn (na het verblijf van uw kind in de instelling);
- de aanpak: hoe zorgen u, uw kind en de hulpverlener er samen voor dat de doelen bereikt worden?;
- een inschatting van de veiligheidsrisico's die uw kind loopt;
- een inschatting van het risico dat uw kind wegloopt of niet (meer) meewerkt aan de hulp, en wat er moet gebeuren als dit dreigt;
- de samenwerking met u: de manier waarop u uw ouderrol en uw (zorg)taken blijft vervullen, wanneer u contact heeft met uw kind, en hoe en over welke zaken wanneer overleg plaatsvindt;
- de samenwerking met de school en andere instellingen rondom uw kind tijdens en na het verblijf in de instelling.

Om uw ouderrol goed te kunnen blijven vervullen, wordt u uitgenodigd om op bezoek te komen en deel te nemen aan activiteiten. U kunt ook meehelpen in de groep. Bovendien ontvangt u volgens de richtlijn ondersteuning bij de opvoeding en het contact met uw zoon of dochter, bijvoorbeeld door gesprekken over opvoeden of door te oefenen met de opvoeding.

Het hulptraject

Het verblijf van een jongere in een residentiële instelling is één stap in een heel traject. Als u samen met de hulpverleners inschat dat uw kind op termijn weer thuis kan komen wonen, dan krijgt u volgens de richtlijn alvast de mogelijkheid om een deel van de zorg voor uw kind op u te nemen. Ook ontvangt u thuis begeleiding tijdens het verblijf van uw kind in de instelling en daarna.

Gaat uw zoon of dochter na het verblijf in de residentiële instelling zelfstandig wonen, dan krijgt uw kind in de laatste periode van het verblijf meer vrijheid en verantwoordelijkheid. Uw kind kan zo de vaardigheden oefenen die nodig zijn om zelfstandig te wonen. Hulpverleners bieden daarbij praktische informatie en ondersteuning. De richtlijn adviseert hulpverleners om samen met u en uw kind afspraken te maken met vrienden, familie en bekenden die u en uw kind kunnen helpen.

Tips voor ouders

Als ouder bent en blijft u verantwoordelijk voor de opvoeding en ontwikkeling van uw kind. Wanneer u het gezag over uw kind heeft, is het uw recht (en ook uw plicht) om uw minderjarige kind te verzorgen en op te voeden. Uw kind blijft altijd uw kind, ook als uw kind (tijdelijk) niet bij u woont, u het gezag niet heeft of als er een ondertoezichtstelling is. Blijf dus altijd betrokken, toon interesse en houd zelf zo veel mogelijk de regie. Ga in op uitnodigingen om aanwezig te zijn en nodig eventueel uzelf uit. Bied ook aan om te helpen. Uw hulpverlener onderzoekt samen met u wat hiervoor de mogelijkheden zijn. Sta open voor adviezen en probeer daar iets mee te doen. Laat ook uw mening blijken. Geef het bijvoorbeeld op tijd aan als een advies niet bij u of uw kind past, en kijk samen met uw hulpverlener wat u daaraan kunt doen.

Meer informatie?

Deze *Richtlijn Residentiële jeugdhulp voor jeugdhulp en jeugdbescherming* is gebaseerd op literatuur en gesprekken met deskundigen en cliënten. De volledige richtlijn kunt u nalezen op www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

© 2015 Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk, Nederlands Instituut van Psychologen, Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.

Het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP), de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO) en de Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW) zijn de opstellers van de richtlijnen voor jeugdhulp en jeugdbescherming. Vermelde beroepsverenigingen zijn intellectueel eigenaar van zowel de richtlijnen zelf als de schriftelijke onderbouwing ervan, de eventuele bijbehorende werkkaarten en de cliëntversies. De beroepsverenigingen geven toestemming voor het verveelvoudigen en opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand van de tekst van deze publicaties alsmede het openbaar maken ervan hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of enige andere manier, op voorwaarde dat de drie beroepsverenigingen worden vermeld als de opstellers van betreffende richtlijn en de eventuele overige gebruikte teksten. Richtlijnen worden regelmatig aangepast. We adviseren dringend altijd de website te raadplegen voor de meest actuele versies.

Het Nederlands Jeugdinstituut (Nji) heeft deze richtlijn geschreven in opdracht van het NIP, de NVO en de BPSW. Dit project werd mogelijk gemaakt door financiering van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, vanuit het *Programma Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming*. Zie voor meer informatie de website www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

Gebruik als titel van deze richtlijn in referenties altijd: 'Richtlijn Residentiële jeugdhulp voor jeugdhulp en jeugdbescherming'.

3e herziene druk 2017

Auteurs

Marjan de Lange
Anne Addink
Marianne Haspels
Esther Geurts

Met medewerking van de Cliëntentafel Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

Redactionele ondersteuning

Iris Dijkstra

Werkgroep

Wim Slot (voorzitter)
Marjan de Lange
Anne Addink
Marianne Haspels
Esther Geurts
Annemiek Harder
Natascha van der Steen
Pinie Smits
Peter Kops
Anneke van As

Nederlands Jeugdinstituut

Catharijnesingel 47
Postbus 19221
3501 DE Utrecht
030 230 63 44
www.nji.nl
info@nji.nl

